

Nivell de dificultat: 2

Edat recomanada: > 10
anys

Intenció educativa:

- Analitzar una notícia de mitjans de comunicació amb una mirada crítica.
- Prendre consciència de que la informació ens pot arribar esbiaixada i que cal contrastar-la i fer-ne una lectura crítica.
- Identificar estratègies dels mitjans que reforcen discriminacions.

Resum: Anàlisi d'una notícia amb mirada crítica en petits grups

Temps: 45 minuts.

Tipus: Interior. Tranquil·la.

Grup: Petits grups.

Material: Notícies portades de casa.

Desenvolupament

- S'introdueix la necessitat de contrastar informació per poder tenir-ne una mirada crítica. S'introdueix el concepte d'estereotip i les seves conseqüències si no s'ha tractat anteriorment.
- S'escull un tema d'actualitat i d'interès per l'alumnat, preferentment que faci referència a algun col·lectiu de persones amb qui es pugui contrastar. Entre tots i totes es recullen notícies en diversos mitjans.
- S'analitzen aplicant els criteris aportats al Quadre 1.

Valoració i conclusions

Es valoren els resultats obtinguts i les seves possibles conseqüències: La notícia reforça estereotips? Com pot incidir en els col·lectius afectats? Penseu que heu pogut alimentar estereotips a partir de llegir o de veure notícies, anuncis o programes sense una mirada crítica?

Altres indicacions

- Val la pena contrastar la notícia amb alguna persona pertanyent al col·lectiu afectat. Si teniu oportunitat pot ser interessant que vingui a classe a compartir el testimoni amb tot el grup.
- Es pot aprofundir en l'activitat investigant amb els nois i noies quines fonts d'informació poden trobar alternatives a les que tenen, més enllà dels mitjans de comunicació, per contrastar el discurs i aprofundir en la informació que els generi dubtes.

Propostes d'acció:

- Refer la notícia corregint els biaixos que s'hagin observat i enviar-la al mitjà de comunicació que l'ha editat amb una reflexió entorn les conseqüències que el grup pensi que pot tenir aquest tipus de periodisme.
- Prendre el compromís d'utilitzar els criteris d'anàlisi treballats a l'hora d'interpretar notícies.

Quadre 1. Anàlisi crítica dels mitjans

Els mitjans de comunicació són una de les fonts més rellevants d'informació en temes d'actualitat. Recollim algunes idees per aprendre a fer una anàlisi crítica dels mitjans:

Com ser una persona amb capacitat de llegir i interpretar críticament? Recomanacions per a la ciutadania per analitzar críticament els mitjans:

Titulars: cal qüestionar els titulars i els textos que revelen les característiques d'una persona (color de pell, origen, religió, etc.) en notícies on aquesta dada no només no és rellevant, sinó que contribueix a un estereotip o prejudici.

Totes les persones són...: Posar en dubte les generalitzacions o estereotips en relació a grups humans (persones d'origens diversos, persones musulmanes, del poble gitano...): les comunitats no són monolítiques; les comunitats són diverses o heterogènies.

Contrast: Contrastar si aquella informació ha sortit en d'altres mitjans (convencionals o massius), de diferents espectres ideològics.

Cerca activa: Fer una recerca per fotografia per veure si aquella imatge ja s'havia fet servir en el passat.

Fonts: Revisar quines fonts té aquella notícia: són plurals? Parlen les persones afectades? Són només fonts policials?

Context: Avaluar si la notícia té dades de context (informació sobre les fonts, dades estadístiques, etc.).

Ús de vídeos i fotografies: Desconfiar dels vídeos o fotografies que estiguin editades o que tinguin títols afegits pel mitjà.

Font: Observatori del discurs discriminatori als mitjans. Media.cat

<https://www.media.cat/discursodimitjans/clus-per-evitar-el-discurs-de-lodi/>